

De Samen Comfortkaart

Levensplezier, gemak en comfort

Morgensterren, de Nachtwacht van Lombardijen

'De Nachtwacht voorbij. Dan breekt de ochtend aan met de Morgensterren.' Kunstenaress Tonny van Sommeren werkt met bijna honderd meiden uit Lombardijen aan een moderne, kleurige Nachtwachtversie. De dames zelf zijn de sterren van het doek. Ze stralen al bij de tussenpresentatie op 8 maart, heel toepasselijk, Internationale Vrouwendag.

door Margriet Zuidgeest beeld Rob Kamminga

Een zestal vrouwen danst op Marokkaanse muziek. Koeken op de tafels kunnen met 'hennamotiefjes' versierd worden met spuitjes vloeibare chocola. Ruim vijftien schildersezeltjes met witte doeken staan klaar om verfraaid te worden in de workshop 'schilder je vriendin'. De sfeer bij de tussenpresentatie van het project 'Morgensterren' in buurthuis Ricardo ademt creativiteit. Tonny van Sommeren is initiatiefneemster van 'Morgensterren', een schilderproject voor vrouwen. Een team van kunstenaars heeft het concept vorm gegeven. Ze hebben tevens contacten gelegd met scholen, welzijnsorganisaties en jongerenwerk.

Als echte Rembrandts

Gedurende vier tot zes weken werken de deelnemers een middag per week aan het kunstwerk, als echte Rembrandts. Tonny: 'Ik ben altijd bezig met dingen in stukjes te knippen en nu dus de Nachtwacht.' Alle tachtig afzonderlijke schilderdoekjes vormen samen - op een vrolijke, sprankelende manier - het schilderij van drie bij vier meter. 'Met dit project willen we graag de kinderen en andere deelnemers op een andere manier naar zichzelf en elkaar laten kijken. Hiermee kunnen ze zichzelf laten zien: hun binnen- en buitenkant. Die komt tot uiting in de drie themagroepen: portretten, lifestyle en gouden henna.'

Échte verf

De portretten weerspiegelen de buitenkant van jong en oud. Naomi, acht jaar, is de jongste deelnemer. 'Ik ga een hoofd verven met loshangend, lichtbruin haar. Thuis schilder ik al veel met waterverf, maar dit is echte verf, veel leuker!' Themageenoot Elif is met 58 jaar de oudste. 'Met henna had ik al wel eens gewerkt, maar portretten had ik nog nooit geschilderd.' Dat is nauwelijks zichtbaar, want met één blik is haar gezicht op het Nachtwachtschilderij te herkennen. Het tweede thema, lifestyle, vermengt het uiterlijk en innerlijk van de meiden. Het draait om mode, figuurschilderen, maar ook: waar sta ik voor en wie ben ik? Romy (13) is zo'n 'lifestyler'. 'Je mag je eigen ontwerp maken. Alles is goed, als het maar niet saai is, maar ik hou van kleur. Kijk die blauwe rok op het schilderij is van mij,

'Je moet samenwerken en afspraken maken, gelukkig zijn wij Lombameiden daar goed in!'

met die netpanty eronder. Zoiets heb ik zelf ook wel in de kast hangen. Het laat zien wie ik ben!' Imanne (11) heeft zowel deelgenomen aan lifestyle als aan de derde groep, 'gouden henna'. 'De eerste keer was het een kliederboel, de tweede keer ging het wat beter en nu kan ik het hartstikke goed! We worden geholpen door een Marokkaanse mevrouw.' Kunstena-

'Het schilderij is een uiting van diversiteit in onze samenleving'

Nurten Karisli, portefeuillehouder van Jeugd, Veiligheid, Werkgelegenheid en Economie: 'Bram en ik hebben elkaar geschilderd bij de workshop. Tja, mijn groene wenkbrauwen zijn in werkelijkheid wat zwarter, maar het is een mooie poging! Dit project heeft twee belangrijke facetten: samenwerking en diversiteit. De deelnemers moeten intensief samenwerken en alles afstemmen om van de afzonderlijke doeken één geheel te maken waar iedereen zich in kan vinden. En kijk bijvoorbeeld naar deze Nederlandse vrouw op het schilderij. Onder haar hoofd komt straks een Marokkaanse bruidsjurk. Een duidelijke uiting van de diversiteit van onze samenleving. Verder ben ik blij dat de deelnemende kinderen hun expressieve vaardigheden kunnen uiten. Je weet nooit of er misschien een Van Gogh onder hen is!'

res Tonny verklaart het 'gouden henna' thema: 'In sommige culturen versieren ze handen met mooie hennamotieven. In plaats van henna in de spuitjes te doen, hebben we ze gevuld met goudverf. We hebben op internet prachtige figuren gevonden waaronder echt oude hennamotieven. Die hebben de meiden als het ware verguld op het doek.'

Antilliaanse kerkdienst

Ongemerkt heeft deze Nachtwacht voor integratie gezorgd. Carlijn (20) en Marian (19) zijn geen 'meiden van Lomba' en

komen ook niet uit IJsselmonde. Carlijn: 'Marian en ik waren aanwezig bij een debat over duale identiteit. Toen kwamen we Tonny tegen, die daar folders uitdeelde over dit project.'

Marian: 'Heel leuk, want anders waren we nooit in Lombardijen gekomen...' Tonny bevestigt dat ze ongeveer heel Rotterdam heeft voorzien van flyers. 'Overall waar het over jongeren gaat, dus ook buiten de wijk. Zo ben ik bij vluchtelingenwerk geweest, bij JOS (Jeugd, Onderwijs en Samenleving - red.), een Antilliaanse kerkdienst en stond ik bij de C1000, naast een straatkrantverkoper. Alles wat vrouw was, duwde ik een folder in de hand.'

'Dit project laat de deelnemers op een andere manier naar zichzelf en elkaar kijken'

Communicatie tussen de deelnemende vrouwen is belangrijk. Romy: 'Als je gezamenlijk één schilderij maakt, moet iedereen zich aanpassen. Want hoofd, romp en voeten worden door drie verschillende personen gemaakt. Dan ga je samenwerken en afspraken maken. Gelukkig zijn wij Lombameiden daar goed in!'

Waar komt dit kunstwerk uiteindelijk te hangen? Tonny: 'Op 7 juni is de eindpresentatie in Historisch Museum Het Schiedlandshuis, waar we het schilderij overdragen aan de deelgemeente. Zij bepalen wat er mee wordt gedaan. Te denken valt aan een locatie als De Zonnetrap; een seniorencomplex met een geschikte hal. Er zijn mogelijkheden genoeg in Lombardijen!' ←

'Dit project levert zelfrespect en ontmoetingsmogelijkheden op'

Bram van Hemmen, portefeuillehouder van Welzijn, Sport, Onderwijs en Communicatie: 'Zwarte verf was er niet, dus ja, dan krijgt Nurten groene wenkbrauwen... Ik heb van tevoren gecheckt of ik welkom was, want het is ten slotte een vrouwenproject. Gelukkig mocht ik komen! Ik beheer de portefeuille Sociaal Investeren Lombardijen, dat een deel van dit project financiert. En het is het waard. Enerzijds levert het de – soms kwetsbare – deelnemers zelfrespect op: ze kunnen wat moois maken! Aan de andere kant creëer je hiermee ontmoetingsmogelijkheden, juist voor vrouwen belangrijk. Ik hoorde eens een stelling die hierbij aansluit: als je een vrouw helpt, help je een heel gezin. En leer je hen zichzelf te helpen, dan help je de samenleving verder...'

Kijk voor meer informatie over dit bijzondere schilderproject op: www.morgensterren.nl

